

Ärende GRA 2016/13 **handling 4**
Handläggare Carolina Stiwenius

Stockholms läns landsting

Tillsyn avseende diskrimineringsförbudet vid tillhandahållande av tjänst

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har granskat Storstockholms Lokaltrafik AB:s (SL) rutiner avseende driften av hissar och rulltrappor i anslutning till perrongerna i Stockholms tunnelbana utifrån förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet i diskrimineringslagen (2008:567), DL.

DO:s beslut

DO bedömer att utredningen inte ger skäl att ifrågasätta SL:s rutiner avseende driften av hissar och rulltrappor. DO ser inte skäl att vidta ytterligare åtgärder med anledning av det som framkommit i utredningen.

Om ärendet

Bakgrund till DO:s beslut att inleda tillsyn

Det framgår bland annat av anmälningar till DO och i rapport från Myndigheten för delaktighet att många personer med funktionsnedsättning upplever brister i tillgängligheten i kollektivtrafiken. DO beslutade därför att inleda en tillsyn av delar av SL:s arbete för tillgänglighet.

Utredningen i ärendet

DO har begärt ett yttrande från SL som sammanfattningsvis uppgett följande.

SL har som målsättning att den allmänna kollektivtrafiken ska upplevas som det mest attraktiva resealternativet för resenärer med funktionsnedsättning. En förutsättning för att nå detta mål är att kollektivtrafiken är fullt tillgänglig för samtliga som bor och vistas i regionen. I arbetet ingår att säkerställa funktionen för rulltrappor (ca 430 st.) och hissar (ca 430 st.). SL arbetar efter bland annat följande rutiner.

- Okulär kontroll och uppstart av anläggningen utförs av stationspersonal vid stationens öppnande och stängning.

- Entreprenör utför förebyggande underhåll genom regelbundna serviceåtgärder.
- SL genomför driftmöten en till två gånger per månad med hiss- och rulltrappsentreprenören för att minska det felavhjälpande underhållet.
- SL planerar och genomför inköp av strategiska reservdelar för egen lagerhållning för att minimera stilleståndstider.

Vid det fall att hiss eller rulltrappa är ur funktion tillämpar SL bland annat följande rutiner.

- Vid underhåll på en station får arbete utföras endast på en anläggning i taget, så att övriga anläggningar är i drift.
- Anläggningar får inte stängas av under högtrafik för utförande av servicearbete.
- Om en kamtand på en rulltrappa går av ska anläggningen stängas av och felanmälas. Sådant fel orsakas oftast av grus och är säsongsbetonad. Denna rutin har medfört ett ökat antal kortvariga driftstopp av anläggningarna. Rutinen har införts av säkerhetsskäl för att undvika klämskador.

SL har inte i avtal med hiss- och rulltrappsentreprenören specificerat tiden inom vilken reparation ska utföras. Tiden för avhjälpande av fel på respektive reparation av anläggningarna är främst beroende av leveranstiden för reservdelar. SL:s rulltrappor och hissar består av ett flertal fabrikat och årsmodeller, vilket medför en komplicerad logistik för reservdelar. Genom att lagerföra vissa reservdelar för vilka leveranstiden är lång kan SL bidra till att minska reparationstiden. Emellertid har SL inte möjlighet att lagerhålla samtliga reservdelar.

Inom SL pågår för närvarande ett omfattande arbete med utbyte av äldre hissar och rulltrappor. Arbetet förväntas innebära att behovet av reparationer minskar och att reparationstiderna förkortas.

SL erbjuder sedan 2012 en tillgänglighetsgaranti till resenärer som på grund av brister i tillgängligheten inte kan fullfölja resan. Om en hiss är trasig så kan resenären få hjälp av personal eller SL-kundtjänst med att beställa en taxi utan kostnad till destination eller nästa stora bytespunkt.

SL har gett in dokumenten ”Riktlinjer Tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning”, SL-S-419765 och ”Långsiktig tillgänglighetsplan 2011-2021”, SL-2010-18252.

Rättslig reglering på området

Enligt 2 kap. 12 § 1 DL är diskriminering förbjuden för den som utanför privat- och familjelivet tillhandahåller varor, tjänster eller bostäder till allmänheten.

Enligt 1 kap. 4 § DL är bristande tillgänglighet en form av diskriminering. Med bristande tillgänglighet menas att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att skäliga åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Skäligheten ska bedömas utifrån krav på tillgänglighet i

lag och annan författning och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde samt andra omständigheter av betydelse.

DO:s bedömning

DO har tagit del av SL:s rutiner och riktlinjer för tillgänglighet avseende driften av hissar och rulltrappor i anslutning till perrongerna i Stockholms tunnelbana.

DO konstaterar att driftstopp i hissar och/eller rulltrappor kan innebära att tunnelbanan inte är tillgänglig för personer som till följd av funktionsnedsättning är beroende av hiss eller rulltrappa för att komma till och från perronger. Av utredningen framgår att SL bedriver ett kontinuerligt arbete för att tillgodose driftssäkerheten av dessa anläggningar på kort och lång sikt. Det framgår också att SL erbjuder ett kostnadsfritt alternativ till resenärer med funktionsnedsättning i händelse av att en hiss är trasig.

DO bedömer att utredningen inte ger skäl att ifrågasätta SL:s rutiner avseende driften av hissar och rulltrappor. DO ser inte skäl att vidta ytterligare åtgärder med anledning av det som framkommit i utredningen. DO avslutar ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av Rickard Appelberg efter förslag från Carolina Stiwenius.

Detta beslut går inte att överklaga. De bedömningar som DO gör i beslut är inte juridiskt bindande och beslutet påverkar inte enskildas möjligheter att själva väcka talan om diskrimineringsersättning i tingsrätt.

Rickard Appelberg
Enhetschef rättsenheten samhällsliv och utbildningsväsende